

Η απουσία της αρχιτεκτονικής από τη δημόσια εκπαίδευση, αλλά και τη διαδικασία συνεχούς επιμόρφωσης και καλλιέργειας του πολίτη: Μια βασική αιτία διαρκών παθογενειών σε αναφορά με το σχεδιασμό, τη βίωση και την κοινωνικο-πολιτική διαχείριση του αρχιτεκτονικού χώρου.

Παρουσιάζεται σήμερα ως αγεφύρωτη η απόσταση ανάμεσα στις ποικίλες αντιλήψεις για το «τι είναι η αρχιτεκτονική», που αναπτύσσονται αφενός στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο και αφετέρου στον εξειδικευμένο αρχιτεκτονικό χώρο. (Στη δεύτερη περίπτωση, όπως αυτές –στην πλειονότητά τους– εκφράζονται μέσω του εφαρμοσμένου έργου και του θεωρητικού λόγου των αρχιτεκτόνων.)

Είναι, πιστεύουμε, λάθος αυτό το «χάσμα» να αιτιολογείται με το εύκολο – αποενοχοποιητικό για τους αρχιτέκτονες– επιχείρημα: «Ο κόσμος είναι φυσικό να μην καταλαβαίνει την αρχιτεκτονική ως Υψηλή Τέχνη της Αισθητικής». Και το θέμα να σταματά εκεί.

Αντιθέτως, εξηγείται –κάπως– όταν διερωτηθεί κανείς εάν και πώς, μέσω αυτής της «Υψηλής Τέχνης», ο «κόσμος» κυρίως αποκτά ή δεν αποκτά (ως κάλυψη αδήριτης ανάγκης της ζωής του) *καλές καγαθές συνθήκες ατομικής και συλλογικής κατοίκησης του αρχιτεκτονικού χώρου.*

Με αυτή την έννοια, το πρόβλημα αποκτά σημαντική κοινωνική, πολιτισμική και πολιτική διάσταση. Η ρίζα βρίσκεται στη –σήμερα κυριαρχούσα– παντελή έλλειψη *βασικής δημόσιας γενικής αρχιτεκτονικής μόρφωσης και καλλιέργειας του κάθε πολίτη σε αναφορά με την πρωτογενή ηθική αξία της κατοίκησης του χώρου.* Γενική αρχιτεκτονική μόρφωση και καλλιέργεια που θα πρέπει να παρέχεται σε αυτόν από το νηπιαγωγείο έως και το λύκειο και να συνεχίζεται κατόπιν ως εθελούσια διά βίου μάθηση.

Από την παιδεία λοιπόν πρέπει –όπως πάντα– να αρχίσουμε για να βρεθούν οι λύσεις των κατοπινών μας προβλημάτων, καθώς εκεί εντοπίζεται συνήθως η βασική αιτία τους.

ΤΑΣΟΣ ΜΠΙΡΗΣ Ομότιμος Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ.